

Versiune anonimată

Traducere

C-422/20 - 1

Cauza C-422/20

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

8 septembrie 2020

Instanța de trimitere:

Oberlandesgericht Köln (Germania)

Data deciziei de trimitere:

28 august 2020

Pârât în primă instanță și apelant:

RK

Reclamantă în primă instanță și intimată:

CR

[OMISSIS]

OBERLANDESGERICHT KÖLN

ORDONANȚĂ

În cauza succesorală

Privind succesiunea cetățeanului german [OMISSIS], decedat la data de 9 martie 2017, cu ultima reședință obișnuită în Manilva, provincia Málaga, Spania,

La care sunt părți:

1. Doamna CR, [OMISSIS],

reclamantă în primă instanță și intimată,

[OMISSIS]

RO

2. Domnul RK, [OMISSIS],

pârât în primă instanță și apelant,

[OMISSIS]

Camera a doua civilă a Oberlandesgericht Köln

[OMISSIS] [Or. 2]

a decis:

I.

[OMISSIS]

II.

Să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), în temeiul articolului 267 al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) în versiunea din 7 iulie 2016 (JO 2016, C 202, p. 164) cu următoarele întrebări preliminare:

1.

Pentru a exista, în temeiul articolului 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 [al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor], o declinare de competență a instanței judecătorești sesizate anterior este necesar ca această instanță să își decline competența în mod expres sau este suficientă și o declinare implicită în cazul în care se poate deduce prin interpretare că respectiva instanță și-a declinat competența?

2.

Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru poate verifica dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 6 litera (a) și la articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 pentru ca instanța sesizată anterior să poată decide? În ce măsură este obligatorie decizia instanței sesizate anterior? În special: [Or. 3]

a)

Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru

poate verifica dacă defunctul a ales în mod valabil legea statului membru în temeiul articolului 22 din Regulamentul nr. 650/2012?

b)

Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru poate verifica dacă, în fața instanței sesizate anterior, o parte din proces a formulat, în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, o cerere prin care solicită ca instanța respectivă să își decline competența?

c)

Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru poate verifica dacă instanța sesizată anterior a reținut în mod corect că instanțele statului membru a cărui lege a fost aleasă sunt mai bine plasate pentru a soluționa cauza succesorală?

3.

Articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, care presupun o alegere a legii aplicabile „în temeiul articolului 22”, sunt aplicabile și în cazul în care, într-un testament întocmit înaintea datei de 17 august 2015, defunctul nu a ales explicit sau tacit legea aplicabilă, iar legea aplicabilă succesiunii poate rezulta doar din articolul 83 alineatul (4) din Regulamentul nr. 650/2012? [Or. 4]

Motive:

I.

1 În cadrul unei proceduri anterioare [OMISSIS], [CR], soția defunctului, a solicitat Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren, Germania), printr-o cerere redactată sub forma unui act notarial din 23 martie 2017, pe baza unui testament din 14 iunie 1990, eliberarea unui certificat de moștenitor din care să rezulte că este unica moștenitoare, precum și a unui certificat european de moștenitor [OMISSIS]. Testamentul olograf prezentat este redactat în limba germană și are următorul cuprins [OMISSIS]:

2 „*Testamentul soților*
[OMISSIS]

*Prin prezentul testament
soții [OMISSIS]
se desemnează reciproc moștenitori unici.*

Tittling, 14.06.1990

-semnătura soțului
-semnătura soției“

- 3 RK, fratele defunctului, s-a opus acestei cereri. [OMISSIS]
- 4 Prin ordonanța din 20 decembrie 2017, judecătorul competent în materie de succesiuni din cadrul Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren) a reținut că împrejurările privind eliberarea certificatului de moștenitor solicitat au fost dovedite [OMISSIS] [Or. 5]
- 5 În urma apelului declarat de RK, instanța de trimitere, prin ordonanța din 4 iulie 2018, [OMISSIS] a constatat necompetența Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren). [OMISSIS]. Ordonanța a fost motivată după cum urmează:
- 6 „[OMISSIS] Amtsgericht trebuie declarat necompetent în temeiul articolului 15 din Regulamentul nr. 650/2012 întrucât instanțele germane nu sunt competente internațional să judece prezenta cauză succesorală. [OMISSIS].
- 7 *Competența internațională a instanțelor succesorale germane nu poate fi stabilită conform articolului 105 coroborat cu articolul 343 alineatul (2) punctul 3 din Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (Legea privind procedura în materie familială și în materie necontencioasă, denumită în continuare „FamFG”). Această dispoziție, care privește competența teritorială, nu este compatibilă cu articolul 4 din Regulamentul nr. 650/2012, întrucât competența internațională reglementată prin acest regulament se referă – de asemenea – la certificatele de moștenitor naționale precum certificatul de moștenitor de drept german.*
- 8 *Prin hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) pronunțată în cauza C-20/17 la data de 21 iunie 2018, deci după decizia atacată a Amtsgericht [OMISSIS], s-au statuat următoarele:*

«Interpretarea articolului 4 din regulamentul menționat, potrivit căreia această dispoziție determină competența internațională a instanțelor judecătorești ale statelor membre în privința procedurilor de eliberare a certificatelor naționale de moștenitor, urmărește, în interesul unei bune administrări a justiției în cadrul Uniunii, realizarea acestui obiectiv prin limitarea riscului unor proceduri paralele în fața instanțelor judecătorești ale unor state membre diferite și a unor contradicții care ar putea rezulta din acestea. În schimb, realizarea obiectivelor urmărite prin Regulamentul nr. 650/2012 ar fi îngreunată în cazul în care, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, dispozițiile capitolului II din acest regulament, în special articolul 4 din acesta, ar trebui interpretate în sensul că nu determină competența internațională a instanțelor judecătorești ale statelor membre referitoare la procedurile privind eliberarea certificatelor naționale de moștenitor.»
- 9 *Este adevărat că hotărârea CJUE a fost pronunțată într-o cauză în care era în discuție competența internațională [a Amtsgericht Schöneberg (Tribunalul*

Districtual din Schöneberg)] conform articolului 105 coroborat cu articolul 343 alineatul (3) din FamFG. Totuși, potrivit principiilor enunțate de CJUE, articolul 4 din Regulamentul nr. 650/2012 se opune și unei competențe internaționale a instanțelor succesoriale germane conform articolului 105 coroborat cu articolul 343 alineatul (2) din FamFG. [OMISSIS] Astfel, această dispoziție face trimitere la ultima reședință obișnuită de pe teritoriul național, în timp ce articolul 4 din Regulamentul nr. 650/2012 se referă la ultima reședință obișnuită de la data decesului. Legarea competenței internaționale de ultima reședință [Or. 6] obișnuită de pe teritoriul național ar fi, la fel ca legarea acesteia de condițiile prevăzute la articolul 343 alineatul (3) din FamFG, de natură să cauzeze un risc de proceduri paralele în fața instanțelor din diferite state membre.

- 10 *În temeiul articolului 4 din Regulamentul nr. 650/2012, instanțele judecătorești din statul membru în care defunctul își avea reședința obișnuită în momentul decesului sunt competente să hotărască cu privire la succesiune în ansamblul său. Potrivit susținerilor reclamantei, defunctul nu a avut ultima reședință obișnuită în Germania, ci în Spania. Astfel, el a stat în Germania doar câteva săptămâni în anul 2015 pentru a efectua un tratament medical, în rest a locuit în Spania, unde soții dețineau un imobil.”*
- 11 Ulterior, la 29 aprilie 2019, CR a obținut o decizie a Juzgado de Instrucción n.º 3 de Estepona (Judecătorul de instrucție nr. 3 din Estepona, Spania) [OMISSIS]. În traducere, prin această decizie s-a statuat după cum urmează:
- 12 *„[OMISSIS]*
- La cererea reclamantei, am hotărât să renunțăm la judecarea prezentei proceduri întrucât instanțele din Germania sunt mai bine plasate pentru a statua asupra succesiunii și date fiind circumstanțele practice precum reședința obișnuită a părții interesate în prezenta cauză și locul situării părții esențiale a bunurilor care fac obiectul succesiunii.”*
- 13 Prin înscrisul notarial din 29 august 2019, CR a formulat la Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren), prezentând din nou înscrisul notarial din 23 martie 2017, o cerere de eliberarea a unui certificat de moștenitor care să ateste că este unica moștenitoare, precum și a unui certificat european de moștenitor [OMISSIS]. Ulterior, aceasta a prezentat decizia judecătorului de instrucție spaniol menționată mai sus. RK s-a opus acestei cereri.
- 14 Prin ordonanța din 19 februarie 2020, Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren) [OMISSIS] a statuat că este competent, ca urmare a deciziei instanței [Or. 7] spaniole, în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012. RK a formulat apel împotriva acestei ordonanțe [OMISSIS].

II.

- 15 Este necesară suspendarea procedurii de apel și sesizarea CJUE în temeiul articolului 267 al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii

Europene (TFUE) în vederea obținerii unei decizii preliminare. Soluționarea apelului depinde de răspunsul – care nu este nici evident, nici deja dat – la întrebările preliminare.

- 16 [OMISSIS] În relațiile dintre Spania și Germania, competența internațională a instanțelor succesoriale este guvernată de Regulamentul nr. 650/2012. Dat fiind că, înaintea decesului său intervenit la 9 martie 2017, defunctul a avut reședința obișnuită în Spania, sunt competente să hotărască cu privire la succesiune în ansamblul său, conform articolului 4 din Regulamentul nr. 650/2012, instanțele din Spania, iar nu cele din Germania [OMISSIS]. Competența internațională [OMISSIS] a instanței succesoriale germane sesizate depinde de problema dacă decizia pronunțată ulterior în prezenta cauză succesorală de instanța spaniolă la 29 aprilie 2019 constituie o declinare de competență valabilă în sensul articolului 7 litera (a) coroborat cu articolul 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012.
- 17 1. Articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012, astfel cum este redactat în versiunea în limba germană, respectiv „*Die [Or. 8] Gerichte eines Mitgliedstaats, dessen Recht der Erblasser nach Artikel 22 gewählt hat, sind für die Entscheidung in einer Erbsache zuständig, wenn a) sich ein zuvor angerufenes Gericht nach Artikel 6 in derselben Sache für unzuständig erklärt hat*”, implică o alegere a legii aplicabile în temeiul articolului 22 din Regulamentul nr. 650/2012, precum și o declinare de competență a instanței judecătorești sesizate anterior în aceeași cauză. Juzgado de Instrucción n.º 3 de Estepona (Judecătorul de instrucție nr. 3 din Estepona, Spania) nu și-a declinat competența în mod expres. Prin decizia din 29 aprilie 2019 [OMISSIS] instanța spaniolă a hotărât mai degrabă „*să renunțe la judecarea prezentei proceduri*” ([OMISSIS] „*abstenerme de conocer, ..., de las presentes actuaciones*“ [OMISSIS]). De aceea se pune problema dacă, pentru a atrage competența internațională a unui stat membru potrivit articolului 7 din Regulamentul nr. 650/2012, este necesar ca instanța sesizată anterior să își decline competența în mod expres (literal), sau este suficient să se poată deduce prin interpretare că respectiva instanță a dorit să își decline competența.
- 18 2. În continuare, se pune problema dacă instanța statului membru competentă în temeiul articolului 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 poate examina de asemenea, în cadrul propriei competențe, alte chestiuni prealabile și care sunt acestea sau dacă – după caz, în ce împrejurări – decizia instanței sesizate anterior are un efect obligatoriu:
- 19 Este vorba despre problemele dacă – astfel cum prevăd articolele 6 și 7 din Regulamentul nr. 650/2012 – defunctul a ales legea aplicabilă conform articolului 22 din Regulamentul nr. 650/2012, dacă o parte la procedură a solicitat instanței sesizate anterior să își decline competența în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 și dacă instanța sesizată anterior a considerat în mod întemeiat că instanțele din statul membru a cărui lege a fost aleasă sunt mai bine plasate pentru a statua asupra cauzei succesoriale [articolul 6 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012]. [Or. 9]

- 20 3. Se pune apoi problema dacă articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 se aplică și atunci când defunctul nu a efectuat o alegere explicită sau tacită a legii aplicabile [articolul 22 coroborat cu articolul 83 alineatul (2) din Regulamentul nr. 650/2012], însă aplicarea legii unui stat membru poate rezulta din articolul 83 alineatul (4) din Regulamentul nr. 650/2012.

[OMISSIS]

DOCUMENT DE LUCRU